

## Verso 1: USKONTO ILMIÖNÄ – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä

### SISÄLLYS

#### OSA 1 USKONNON LUONNE

1. Uskonnon ulottuvuudet ja jumalakäsitykset
2. Näkökulmia uskonnollisuuteen
3. Katsomusten moninaisuus

#### OSA 2 USKONNOT, TIETO JA TIEDE

4. Maailman uskontotilanne
5. Tiede ja uskonnot

#### OSA 3 JUUTALAISSUUS

6. Juutalaisuuden kehitys ja pyhä kirjallisuus
7. Juutalaisuuden opilliset piirteet ja suuntaukset
8. Juutalainen elämäntapa ja etiikka

#### OSA 4 KRISTINUSKO

9. Kristinuskon synty ja opilliset piirteet
10. Raamatun synty, sisältö ja tulkintatavat

#### OSA 5 ISLAM

11. Islamin synty ja Koraani
12. Islamin oppi ja suuntaukset
13. Islamilainen elämäntapa ja yhteiskunta

#### OSA 6 LÄHI-IDÄN USKONTOJEN MERKITYS

14. Lähi-idän uskontojen yhteiset piirteet
15. Lähi-idän uskonnot ja länsimainen kulttuuri

## ALKUTEHTÄVÄ

Tee erillinen tiedosto, johon teet kaikki kurssin tehtävät: nimeä se muotoon ”oma nimesi UE1-tehtävät”. Jaa sen lukuoikeus ja linkki.

KYSYMYS 1: Millaisia odotuksia sinulla on UE1-kurssilta?

KYSYMYS 2: Tutustu oppikirjaan yleisellä tasolla (lue sisällys, silmäile kirja läpi, tarkastele kuvia, lue sieltä täältä otsikoita, etsi sanasto jne.).

- a) Miltä kurssi vaikuttaa kurssimateriaalin perusteella?
- b) Nimeä 1-3 mielenkiintoiselta vaikuttavaa asiaa.
- c) Nimeä 1-3 tylsältä vaikuttavaa asiaa.
- d) Nimeä 1-3 vaikealta vaikuttavaa asiaa.
- e) Nimeä 1-3 helpolta vaikuttavaa asiaa.

KYSYMYS 3: Millaisen työpanoksen aiot antaa kurssille?

KYSYMYS 4: Millaista arvosanaa tavoittelet?

KYSYMYS 5: Millaisia opetusmenetelmiä toivot käytettävän kurssilla?

KYSYMYS 6: Kirjoitatko muistiinpanot mieluummin

- a) käsin vihkoon
- b) koneelle

KYSYMYS 7: Aiotko kirjoittaa uskonnon ylioppilaskirjoituksissa?

KYSYMYS 8: vapaa sana, esim. jotakin mitä olisi hyvä tietää osallistumisestasi kurssille yms.

## kpl 1 USKONNON ULOTTUUUUUDET JA JUMALAKÄSITYKSET

TEHTÄVÄ 1: Tiivistä omin sanoin uskonnon määritelmä ytimekkääksi lauseeksi.

TEHTÄVÄ 2: Pohdi mitä merkitsee latinankielinen käsite *homo religious*.

TEHTÄVÄ 3: Myytin käsite

- a) Mikä on myytti?
- b) Millainen myytti on luomismyytti?
- c) Kerro omin sanoin luomismyytti Raamatun mukaan.
- d) Millainen myytti on transformaatiomyytti?
- e) Kerro omin sanoin transformaatiomyytti Raamatun mukaan.
- f) Millainen myytti on eskatologinen myytti
- g) Kerro omin sanoin eskatologinen myytti Raamatun mukaan.
- h) Arvioi edellä kuvaamiesi myyttien tieteellisyyttä.

TEHTÄVÄ 4: Pyhän käsite

- a) Miten uskonnoissa ymmärretään pyhän käsite?
- b) Mikä on pyhän vastakohta?
- c) Keksi jokin asia, joka on pyhä juutalaisille.
- d) Keksi jokin asia, joka on pyhä kristityille.
- e) Keksi jokin asia, joka on pyhä muslimeille.

TEHTÄVÄ 5: Riitin käsite

- a) Mikä on riitti?
- b) Kuka suorittaa riitit juutalaisuudessa?
- c) Kuka suorittaa riitit kristinuskossa?
- d) Kuka suorittaa riitit islamissa?
- e) Esittele esimerkein erilaisia riittityyppejä.

## kpl 2 NÄKÖKULMIA USKONNOLLISUUTEEN

TEHTÄVÄ 1: Selitä käsitteet.

- a) synkretisaatio
- b) meditaatio
- c) reliikki

TEHTÄVÄ 2: Uskonnolliseen yhteisöön liitytään riittien kautta. Millainen on liittymisriitti

- a) kristinuskossa
- b) juutalaisuudessa

TEHTÄVÄ 3: Monissa uskonnoissa yhteinen uskontunnustus on merkki uskonnolliseen yhteisöön kiinnittymisestä. Etsi tietoa ja kirjoita seuraavien uskontojen uskontunnustukset.

- a) islam
- b) juutalaisuus
- c) buddhalaisuus

TEHTÄVÄ 4: Luonnehdi seuraavia tulkintatapoja

- a) liberaali tulkintatapa
- b) konservatiivinen tulkintatapa
- c) fundamentalistinen tulkintatapa
- d) ortodoksinen tulkintatapa

TEHTÄVÄ 5: Uskonnot ja ympäristö

- a) Mitä eroa on uskontoekologialla ja ekoteologialla?
- b) Millainen on suhtautuminen luontoon luonnonuskonnoissa?
- c) Millainen on suhtautuminen luontoon aasialaisissa uskonnoissa?
- d) Millainen on suhtautuminen luontoon Lähi-idän uskonnoissa?

Katso dokumentti Uskon sana-nimisestä uskonnollisesta yhdyskunnasta ja vastaa samalla kysymyksiin.

1. Kuinka dokumentissa näkyy uskonnon emotionaalinen puoli?
2. Kuinka dokumentissa näkyy uskonnon sosiaalinen puoli?
3. Kuinka dokumentissa näkyy uskonnon toiminnallinen puoli?
4. Mitä Patrick kertoo uskoontulostaan?
5. Mitä Maria kertoo uskoontulostaan?
6. Millaisia käsityksiä jäsenillä on sukupuolirooleista?
7. Mistä Uskon sana saa rahoituksensa?
8. Millainen käsitys jäsenillä on maailmanlopusta?

### kpl 3 KATSOMUSTEN MONINAISUUS

TEHTÄVÄ 1: Selitä käsitteet.

- a) maailmankatsomus
- b) maailmankuva
- c) ideologia
- d) sekularisaatio
- e) uskontokritiikki

TEHTÄVÄ 2: Käy lukemassa seuraava artikkeli <https://yle.fi/a/74-20015420> ja vastaa kysymyksiin.

- a) Missä maissa on viime aikoina loukattu Suomen määritelmän mukaista uskonnonrauhaa?
- b) Minkä uskonnon uskonnonrauhaa on loukattu ja miten?
- c) Olisiko samanlainen toiminta mahdollista myös Suomessa? Millä perusteella?

TEHTÄVÄ 3: Millaisia uskonottomia vaihtoehtoja keksit seuraaville tilanteille? Kuvaile kuinka niiden uskonnolliset elementit korvataan uskonottomilla.

- a) ristiäiset
- b) rippileiri
- c) kirkollinen vihkiminen avioliittoon
- d) kirkollinen hautaan siunaaminen

TEHTÄVÄ 4: Tee tiedonhakuja uskonnonvapaudesta.

- a) Minä vuonna Suomessa annettiin laki uskonnonvapaudesta?
- b) Kuka päättää kuuluuko lapsi uskontokuntaan?
- c) Minkä ikäinen saa itse erota tai liittyä uskontokuntaan?
- d) Kuinka uskontokunnasta voi erota? Entä liittyä?
- e) Mikä on vapaa-ajattelijain liitto?
- f) Kumpaa uskonnonvapautta seuraavat tilanteet edustavat?
  - a. Armeijassa ei tarvitse osallistua kenttähartauteen.
  - b. Kristitty saa tehdä lähetystyötä ja kertoa muille Jumalasta, johon uskoo.

## kpl 4 MAAILMAN USKONTOTILANNE

TEHTÄVÄ 1: Suuret maailmanuskonnot (s. 40)

- a) Luette suuret maailmanuskonnot (8 kpl) suuruusjärjestyksessä eli suurimmasta pienimpään.
- b) Millä perusteella uskonto voidaan katsoa kuuluvaksi suurten maailmanuskontojen listaan?

TEHTÄVÄ 2: Pohdi ennakkotietojasi suurista maailmanuskonnoista.

- a) Mistä uskonnosta tiedät eniten?
- b) Esittele tietämystäsi kertomalla viisi asiaa.
- c) Mistä uskonnosta et tiedä juuri mitään?
- d) Ota siitä selvää, ja kerro viisi oppimaasi asiaa.
- e) Mikä uskonnoista vaikuttaa mielenkiintoiselta? Perustelee.

TEHTÄVÄ 3: Tee tiedonhakua uskontojen luokittelusta leviämisyökkimysten mukaan.

- a) Missä maassa juutalaiset pääasiassa asuvat?
- b) Missä maassa shintolaiset pääasiassa asuvat?

TEHTÄVÄ 4: Tee tiedonhakua uskontojen luokittelusta perustajan mukaan.

- a) Kenen uskotaan perustaneen kristinuskon?
- b) Kenen uskotaan perustaneen islamin?
- c) Kenen uskotaan perustaneen buddhalaisuuden?
- d) Kenen uskotaan perustaneen kungfutselaisuuden?

TEHTÄVÄ 5: Tee tiedonhakua uskontojen luokittelusta pyhän kirjan mukaan.

- a) Mikä on kristittyjen pyhä kirja?
- b) Mikä on muslimien pyhä kirja?
- c) Mikä on juutalaisten pyhä kirja?
- d) Mikä on buddhalaisten pyhä kirja?
- e) Mikä on hindulaisten pyhä kirja?

TEHTÄVÄ 6: Pohdi miksi juuri Lähi-idässä ja Intian niemimaalla on syntynyt niin paljon merkittäviä maailmanuskontoja.

TEHTÄVÄ 7: Tee tiedonhakuja uskontojen luokittelusta jumalakäsityksen mukaan.

- a) Mikä on juutalaisten Jumalan nimi?
- b) Mikä on muslimien Jumalan nimi?
- c) Millainen on buddhalaisten jumalakäsitys?
- d) Luettele kolme hindulaista jumalaa.

TEHTÄVÄ 8: Tee tiedonhakuja uskontojen opiskelusta ja tutkimuksesta suomalaisissa korkeakouluissa.

- a) Missä suomalaisissa yliopistoissa voi opiskella uskontotiedettä pääaineena?
- b) Mihin ammatteihin uskontotieteen opiskelija voi valmistua?
- c) Missä suomalaisissa yliopistoissa voi opiskella teologiaa pääaineena?
- d) Mihin ammatteihin teologian opiskelija voi valmistua?

TEHTÄVÄ 9: Uskontojen tilastoiminen (s. 40-41)

- a) Millaisista asioista uskontotilastot kertovat?
- b) Millaisia asioita ei voida tietää uskontotilastojen perusteella?
- c) Millaisissa tapauksissa uskontotilastot eivät ole luotettavia?

TEHTÄVÄ 10: Uskontojen sisäinen moninaisuus

- a) Mitä tarkoittaa uskonnon sisäinen moninaisuus? (s. 45-46)
- b) Luettele millaisiin suuntauksiin juutalaisuus on jakautunut.
- c) Luettele millaisiin suuntauksiin kristinusko on jakautunut.
- d) Luettele millaisiin suuntauksiin islam on jakautunut.



## **kpI 5 TIEDE JA USKONNOT**

TEHTÄVÄ 1: Vertaile keskenään luomiskertomusta ja tieteellistä käsitystä maailman synnystä.

- a) Mitä yhtäläisyyksiä niillä on?
- b) Mitä eroja niillä on?

TEHTÄVÄ 2: Valitse tieteellisen tiedon kriteereistä mielestäsi tärkein. Perustelee valintasi.

TEHTÄVÄ 3: Tee tiedonhakuja ja erittele tarkemmin seuraavien tiedemiesten näkemyksiä, joiden vuoksi he joutuivat katolisen kirkon silmätikuiksi.

- a) Giordano Bruno
- b) Galileo Galilei
- c) Charles Darwin

## kpl 9 KRISTINUSKON SYNTY JA OPILLISET PIIRTEET

TEHTÄVÄ 1: Mistä kielestä suomeen tulevat seuraavat sanat ja mitä ne tarkoittavat?

- a) Messias
- b) Kristus

TEHTÄVÄ 2: Miksi kristinusko levisi niin nopeasti Rooman valtakunnassa?

TEHTÄVÄ 3: Kirjoita Jeesuksen antama kaste- ja lähetyskäsky.

TEHTÄVÄ 4: Miksi seuraavat tapahtumat ovat kristinuskon kannalta merkittäviä?

- a) helluntai
- b) apostolien kokous

TEHTÄVÄ 5: Tee tiedonhaku Paavalista.

- a) Mikä oli Paavalin oikea nimi?
- b) Miten hän suhtautui kristinuskoon ja kristittyihin?
- c) Mitä hänelle kertomuksen mukaan tapahtui matkalla Damaskokseen?
- d) Millaisen elämänmuutoksen hän teki Damaskoksen tien tapahtumien jälkeen?
- e) Miten hän määritteli kristinuskon suhdetta juutalaisuuteen?
- f) Montako hänen kirjoittamaansa kirjettä on Uudessa testamentissa?

TEHTÄVÄ 6: Tee tiedonhaku seuraavista henkilöistä, ja kerro kuinka he liittyvät kristinuskon syntyyn.

- a) Aleksanteri Suuri
- b) Johannes Kastaja
- c) Jeesus Nasaretilainen
- d) apostoli Pietari
- e) Saul Tarsolainen

SEURANTATEHTÄVÄT: Katso elokuvan alkukohtaus ja vastaa sen perusteella kysymyksiin.

- a) Kenen kanssa Jeesus keskustelee puutarhassa?
- b) Kuka opetuslapsista kavaltaa Jeesuksen?
- c) Kuinka kyseinen opetuslapsi osoittaa Jeesuksen?
- d) Kuinka muut opetuslapset suhtautuvat Jeesuksen vangitsemiseen?
- e) Mitä Jeesus sanoo miekkaan tarttumisesta?

TEHTÄVÄ 7: Tee tiedonhakuja ja selvitä kuinka seuraavat marttyyrit kuolivat ja milloin on heidän muistopäivänsä?

- a) Pyhä Stefanos
- b) Pyhä Lucia

TEHTÄVÄ 8: Miten kristillinen toimintakulttuuri kehittyi alkukirkon aikana seuraavien suhteen (s. 91)?

- a) jumalanpalvelus
- b) kirkkovuosi
- c) seurakunnan virat

TEHTÄVÄ 9: Käy lukemassa apostolinen uskontunnustus ja vastaa kysymyksiin.

- a) Missä yhteydessä apostolinen uskontunnustus lausutaan (s. 93)?
- b) Miten apostolinen uskontunnustus liittyy suomalaisen evankelis-luterilaisen kirkon rippikouluun?
- c) Miten apostolisessa uskontunnustuksessa määritellään triniteettiä?
- d) Miten apostolisessa uskontunnustuksessa määritellään kristologiaa?

TEHTÄVÄ 10: kristinuskon Jumala (s. 94, 92)

- a) Millaisia viitteitä ja vertauskuvia Raamatussa annetaan Jumalalle?
- b) Miten Jumala itse vastaa olemustaan käsittelevään kysymykseen?
- c) Mitkä ovat Jumalan kolme persoonaa?
- d) Millä perusteella Jehovan todistajia voidaan nimittää harhaoppisiksi?

TEHTÄVÄ 11: Tutustu varhaiskristilliseen kuvataiteeseen. Mitä seuraavat asiat symboloivat tai kuvaavat?

- a) kyyhkynen
- b) kolmio, jonka keskellä on silmä
- c) ankkuri
- d) krusifiksi

TEHTÄVÄ 12: Kerro kolme asiaa kristillisestä ihmiskuvasta (s. 95-96).

## **kpl 10 RAAMATUN SYNTY, SISÄLTÖ JA TULKINTATAVAT**

TEHTÄVÄ 1: Tee tiedonhakua alkukertomuksista.

- a) Montako päivää Jumala käytti maailman luomiseen?
- b) Luettele mitä Jumala loi minäkin päivänä.
- c) Mitä Jumala teki viimeisenä päivänä?
- d) Minkä nimisestä puusta Eeva ja Adam söivät hedelmän?
- e) Mikä eläin houkutteli heitä syömään hedelmän?
- f) Mikä hedelmä oli kyseessä?
- g) Minkä nimisistä veljeksistä veljessurma kertoo?
- h) Ketkä olivat veljesten vanhemmat?
- i) Miksi Jumala järjesti vedenpaisumuksen?
- j) Millaisen tehtävän Jumala antoi Nooalle?
- k) Kauanko rankkasade kesti?
- l) Minkä Jumala loi taivaalle vedenpaisumuksen jälkeen?
- m) Miksi ihmiset yrittivät rakentaa Baabelin tornin?
- n) Miksi tornin rakentaminen epäonnistui?

TEHTÄVÄ 2: Tee tiedonhakua evankeliumeista.

- a) Mikä evankeliumeista on vanhin?
- b) Missä evankeliumissa on vuorisarna?
- c) Mikä evankeliumeista on jouluevankeliumi?
- d) Mikä evankeliumeista on nuorin?

TEHTÄVÄ 3: Tee tiedonhakua Apostolien teoista.

- a) Mikä on helluntai?
- b) Mitä Raamatun mukaan helluntaina tapahtui?
- c) Kenen evankelistan uskotaan kirjoittaneen Apostolien teot?

TEHTÄVÄ 4: Tee tiedonhakua Johanneksen ilmestyksestä.

- a) Mikä on Harmageddonin taistelu?
- b) Luettele ilmestyskirjan neljä tuhoa tuovaa ratsastajaa.
- c) Mikä on pedon luvun numero?

## kpl 11-13 ISLAM

TEHTÄVÄ 1: Miten seuraavat sanat liittyvät profeetta Muhammedin elämäntarinaa (s. 110-112)?

- a) Mekka
- b) polyteismi
- c) Khadija
- d) Hira-vuori
- e) Gabriel
- f) monoteismi
- g) Medina
- h) Abraham

TEHTÄVÄ 2: Viisi velvollisuutta (s. 120–123)

- a) Kuinka uskontunnustus liittyy elämän alkamiseen, päättymiseen ja muslimiksi kääntymiseen?
- b) Montako kertaa päivässä rukoillaan?
- c) Mikä on rukoussuunta?
- d) Miten ennen rukoilua toimitaan?
- e) Mikä on almuveron tarkoitus?
- f) Mikä on ramadan?
- g) Milloin paaston aikana syödään?
- h) Mikä on id al-Fitr?
- i) Mikä on pyhiinvaelluksen kohde?
- j) Kuinka usein pyhiinvaelluksella tulisi käydä?
- k) Mikä on id al-Adha?

TEHTÄVÄ 3: Tee tarkempaa tiedonhakua muslimien pyhiinvaelluksen kohteesta eli Kaaban temppelistä.

- a) Missä nykyisessä valtiossa Kaaba sijaitsee?
- b) Kuvaile Kaaban kuutiota rakennuksena (muoto, rakennusaine, tyyli jne.).
- c) Mistä Kaaban mustan kiven uskotaan olevan peräisin?
- d) Mikä on mustan kiven todennäköinen alkuperä?
- e) Mikä on pyhiinvaeltajien päämäärä mustan kiven luona?

TEHTÄVÄ 4: Vertaile toisiinsa Raamatun ja Koraanin

- a) syntyhistoriaa
- b) selitystapoja
- c) tutkimusta

TEHTÄVÄ 5: Ota selvää islamilaisesta taiteesta ja kerro seuraavista.

- a) kalligrafia
- b) profeetta Muhammedin kuvaaminen
- c) arabeski
- d) Hagia Sofia

TEHTÄVÄ 6: Islamin eri tulkinnat (s. 132-133)

- a) Miten liberaalien tulkinta eroaa konservatiivien tulkinnasta?
- b) Mitä tarkoittaa sana fundamentalismi?
- c) Millainen on islamistinen tulkinta?
- d) Luettele ääri-islamistisia liikkeitä.
- e) Mikä on jihad ja kuinka ääri-islamistiset liikkeet ovat valjastaneet sen tarkoituksiinsa sopivaksi?
- f) Valitse jokin ääri-islamistisista liikkeistä ja tee tiedonhaku. Kerro sen toimintatavoista ja pääajatuksista.

SEURANTATEHTÄVÄT: Katso lyhytdokumentti <https://areena.yle.fi/1-50653063> ja vastaa sen perusteella kysymyksiin.

- 1) Millainen on avioliiton ja perheen merkitys islamissa?
- 2) Miten naisten ja miesten roolit eroavat toisistaan?
- 3) Miksi nainen verhoaa itsensä?
- 4) Miten moskeijan tilat on jaettu?
- 5) Mitä Koraanissa sanotaan naisen asemasta?
- 6) Millä tavalla nainen saa olla itsenäinen?
- 7) Millainen on käsitys tasa-arvosta?
- 8) Arvioi omasta näkökulmastasi miltä musliminaisen elämä vaikuttaa.



SEURANTATEHTÄVÄT: Katso dokumentti *30 päivää muslimina* ja vastaa sen perusteella kysymyksiin.

- 1) Millaisia eksoottisia mielikuvia islamiin on aiemmin liitetty?
- 2) Minkä tapahtuman myötä amerikkalaisten suhtautuminen on muuttunut epäileväksi?
- 3) Paljonko muslimeja asui Yhdysvalloissa 2000-luvun alussa?
- 4) Millaisia stereotyyppisiä mielikuvia Davella on muslimeista?
- 5) Millaisia sääntöjä Daven pitää noudattaa 30 päivän ajan?
- 6) Mitä Dave kertoo kohtelustaan lentokentällä?
- 7) Millaisia stereotyyppisiä mielikuvia amerikkalaisilla on islamista?
- 8) Mistä maasta Daven isäntäperheen juuret ovat?
- 9) Mikä on hijab?
- 10) Mihin Dave herää ensimmäisenä aamunaan?
- 11) Miksi Dave ei voi jäädä päiväksi isäntäperheensä taloon?
- 12) Mitä imaami opettaa Davelle monoteistisistä uskonnoista?
- 13) Mikä viikonpäivä on islamissa pyhä päivä?
- 14) Millä kielellä moskeijassa rukoillaan?
  
- 15) Miten islamissa ajatellaan Jeesuksesta?
- 16) Miten imaami suhtautuu Daven kengänpohjiin?
- 17) Kuinka tavalliset amerikkalaiset suhtautuvat rukouskutsuun?
- 18) Montako kertaa päivässä rukoillaan?
- 19) Arvioi miltä Daven arabiankielen opiskelu vaikuttaa.
- 20) Miksi naiset rukoilevat miesten takana?
- 21) Kuinka islamissa suhtaudutaan alkoholiin?
- 22) Millaista on halal-ruoka?
- 23) Kuinka liha tulee teurastaa halal-sääntöjen mukaan?
- 24) Mikä aihe aiheuttaa kiivasta keskustelua Daven ja isäntäperheen kesken illallispöydässä?
- 25) Kuinka tavalliset amerikkalaiset suhtautuvat Daveen muslimina?
  
- 26) Millaisista asioista tavalliset amerikkalaiset haluavat kysyä Davelta radio-ohjelmassa?
- 27) Kuinka muslimit suhtautuvat WTC-iskuihin?
- 28) Mikä oli Davelle kokeilussa vaikeinta? Mitä hän ihailee islamissa?
- 29) Mikä on Daven kokeilun viimeinen haaste?
- 30) Arvioi perustellen Daven kokeilun onnistumista.

## kpl 14 LÄHI-IDÄN USKONTOJEN YHTEISET PIIRTEET

TEHTÄVÄ 1: Millaisia vaikutteita juutalaisuus, kristinusko ja islam ovat omaksuneet seuraavista (s. 140-141)?

- a) Assyria
- b) Gilgamesh
- c) muinainen Egypti
- d) zarathustralaisuus
- e) hellenismi

TEHTÄVÄ 2: Tee tiedonhakuja ja tutustu tarkemmin Abrahamiin.

- a) Minkä nimisen maan Jumala lupasi Abrahamille?
- b) Minkä Jumala määräsi sopimansa liiton tunnusmerkiksi?
- c) Kuinka Jumala siunasi Abrahamia ja tämän vaimoa?
- d) Mikä oli Abrahamin vaimon nimi?
- e) Kuka oli Ismael?
- f) Kuka oli lisä?
- g) Kuinka Jumala koetteli Abrahamin uskollisuutta?

TEHTÄVÄ 3: Jerusalem (s. 146-147)

- a) Mitä arvokasta juutalaiset perimätiedon mukaan säilyttivät temppelissä ennen sen tuhoutumista?
- b) Mille kristityille tärkeälle paikalle Pyhän haudan kirkko on rakennettu?
- c) Mille muslimeille tärkeälle paikalle Kalliomoskeija on rakennettu?

TEHTÄVÄ 4: Lähi-idän uskonnoilla on siis paljon yhteisiä piirteitä. Pohdi kuinka seuraavat asiat kuitenkin erottavat näitä kolmea uskontoa toisistaan.

- a) kuvakielto
- b) kolminaisuusoppi
- c) kuoleman jälkeinen elämä
- d) pyhän kirjan jumalallinen alkuperä